No 1973 — 1853.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 19 OKTOBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Oktober.

Gisteren moest de Tweede Kamer eene zitting hebben, die uit gebrek aan een genoegzaam aantal leden slechts eene bijeenkomst is geweest. Nu, 't was dan ook slechts te doen om de regering in de gelegenheid te stellen, ingevolge art. 2 der wet van 19 Julij 1845, binnen den tijd van 30 dagen aan de Staten Generaal aan te bieden een ontwerp van wet tot bekrachtiging van het besluit van den 15 Sept. jl., ter aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen.

Het is niet onbelangrijk op dit oogenblik na te gaan, hoe het behoud van den vrede in de laatste maanden al krachtiger en krachtiger gewaarborgd is geworden — althans volgens vele buitenlandsche bladen, die een grooten invloed hebben op de publieke meening en die dan ook trouw door half Europa nagesproken worden.

De quæstie der H. plaatsen had te Konstantinopel eene voor Frankrijk weinig bevredigende oplossing gekregen; Rusland mogt zich geluk wenschen met de door zijne diplomatie behaalde voordeelen. Wat doet het echter? Het neemt een zeer vertoornd *air* aan en zendt een buitengewonen gezant naar Konstantinopel, den prins Menchikoff, die daar niet aankomt en zich daar niet gedraagt als de vertegenwoordiger van eene bevriende mogendheid, maar als een overwinnaar, die de vervulling der door hem opgelegde vredesvoorwaarden komt eischen. Diplomaten en journalisten zett'en groote oogen op. Zulk eene houding en zoodanige vertooningen kenden zij maar [illegible]. Alles wel genomen, was die [illegible] veeleer bespottelijk dan verontrustend, daar in de quaestie van de H. plaatsen de Divan de eischen van Rusland wel zou inwilligen. In geen geval, overigens, was er voor het behoud van den vrede van Menchikoff's *fanfaronnades* iets te vreezen.

En, inderdaad, de Divan schijnt aan Rusland te willen toegeven. Naauwelijks evenwel mag dit verondersteld worden, of, ziedaar, daar komt me, waarlijk, die lastige prins Menchikoff met andere eischen voor den dag, die aan Rusland het protektoraat, dat wil zeggen, het oppergezag verzekeren over minstens het twee derde gedeelte van de bevolking van Europeesch Turkije. Worden die eischen ingewilligd, dan is Rusland zedelijkerwijze meester van Konstantinopel en het zal slechts van hem afhangen zich daar definitief te vestigen. Zulk een eischen gaat dan ook te ver en, niet zonder reden, beginnen derhalve diplomaten en journalisten bedenkelijk het hoofd te schudden. Doch zou daarom het behoud van den vrede in gevaar kunnen raken? O dat volstrekt niet! Let maar op, de Engelsche vloot ligt te Malta zeilvaardig, en een indrukwekkend eskader is, op bevel van den Keizer der Franschen, naar de Middellandsche zee gestevend. Prins Menchikoff zal daar slechts kennis van te krijgen hebben, om straks een toontje lager te spreken. Het schijnt immers ernst aan Engeland en Frankrijk, om aan Rusland het gebied over Europeesch Turkije niet te gunnen, en met het zwaard in de vuist zal Rusland het zich niet willen verzekeren. De bewegingen der Engelsche en Fransche eskaders in de Middellandsche zee strekken aan het behoud van den vrede ten nieuwen waarborg!

Het blijkt intusschen al meer en meer, dat Rusland door die bewegingen niet in het minst in verlegenheid geraakt is. Het laat door prins Menchikoff flink en ferm vasthouden aan de eens gestelde eischen; niets wil het daarvan loslaten en zelfs, naarmate de Divan zich tot inschikkelijkheid minder genegen toont, naar die mate wordt des prinsen taal meer dreigend, zoodat men op zijn aanstaand vertrek naar Rusland en vervolgens op de verwijdering van het gansche personeel der Russische ambassade te Konstantinopel moet bedacht zijn. Op het eigen oogenblik verneemt men dat in geforceerde dagmarschen eene aanzienlijke Russische legermagt zich zuidwaarts, naar de Donau-vorstendommen, heeft begeven; dat de Russische zeemagt te Adrianopel met onderscheidene groote schepen versterkt is en dat de Engelsche en Fransche eskaders zich te Bezika vereenigd hebben. Heeft echter het behoud van den vrede, volgens de diplomaten en de journalisten, iets van al die demonstratiën te duchten? Weest toch zoo kinderachtig niet van dat te denken! 't Is waar, dat al die demonstratiën meer naar oorlog dan naar vrede heenwijzen. In den grond der zaak zijn zij echter geheel van vredelievenden aard en bij slot van rekening zal er de vrede te krachtiger door bevestigd worden. De groote mogendheden immers, kunnen niet willen dat de vrede verstoord worde, daar de oorlog zulke ontzettende rampen over Europa zoude brengen. Want wat zou er, bij eenen eventueelen oorlog, van al die groote industrieele ondernemingen, in de laatste jaren opgezet, geworden? welke verwoestingen alom, bij de verstoring van het alom werkende krédiet-systeem? Welk gebruik, daarenboven, zouden de revolutionnairen niet overal van een toestand van oorlog kunnen maken? Hebben, overigens, de gouvernementen wel de geldmiddelen beschikbaar om oorlog te kunnen voeren? Men houde er zich dan ook vast van overtuigd, dat de vrede niet zal verstoord worde.

Mag die overtuiging niet aan 't wankelen geraken, terwijl Rusland, tegen den duidelijken letter van het traktaat van 1841 in, de Donau-vorstendommen gewelddadigerwijze binnenrukt? — Dat zou mogen geschieden, dus antwoorden de diplomaten en journalisten, wanneer dit door Turkije of door de Westersche mogendheden als een *casus belli* beschouwd werd. Maar zij zijn te verstandig en begrijpen te wel hun belang om het daarvoor te houden. Hebt dan ook maar een oogenblik geduld; aanstonds komen de diplomaten te Weenen in konferentie bijeen. Dan zullen zij eene [illegible] fraaije nota opstellen, waarin aan Rusland gelijk en aan Turkije geen ongelijk zal gegeven worden. Wil Rusland dan maar die nota aannemen — en de diplomaten zullen zich onder de hand deswege met den baron von Meyerdorf verstaan — dan zullen zij Turkije wel zonder moeite weten te bewegen niet slechts om er vrede mede te nemen, maar zelfs om er dankbaar voor te zijn. Geen vrees derhalve voor oorlog! Het behoud van den vrede staat vaster dan ooit!

Rusland haast zich de Weener-nota aan te nemen. Groote vreugde bij alle diplomaten en journalisten! Nu is de zaak klaar! Zij hadden wel gelijk met te voorspellen, dat de vrede geen gevaar liep! Rusland heeft de nota aangenomen! Rusland heeft zich wel tevreden willen stellen met de inwilliging van al zijne eischen!

Maar Turkije, gebelgd dat er te Weenen tegen zijn belang en zonder zijnen vertegenwoordiger gehoord te hebben, gehandeld is, wijst haar van de hand, tenzij daar groote wijzigingen in gebragt worden. Groote verbazing bij de diplomaten en journalisten! Wie kon dat ook ooit verwacht hebben? Was het niet een axioma in de politieke wereld, dat uit Turkije alle levenskracht gevaren was en dat men met dat land handelen kon naar goedvinden? Intusschen zij het ver dat men de hoop op het behoud van den vrede opgeve! De Divan zal wel tot toegeven te bewegen zijn; de Oostenrijksche gezant von Bruck zal daartoe zich wel beijveren en evenzoo de Fransche gezant, al is het dan ook niet te ontkennen, dat hoogst waarschijnlijk het Engelsch-Fransche eskader de Dardanellen zal passeeren. Doch heeft de Russische Autokraat te Olmutz niet van zeer vredelievende gezindheid doen blijken? Men blijve daarom vasthouden aan de overtuiging, dat de vrede niet zal verbroken worden.

Dat hij niet zal verbroken worden, al stijgt het fanatismus van den Muzelman ten top? Dat hij niet zal verbroken worden, al verklaren ook des Sultans ministers, dat zij zich liever de handen willen laten afkappen, dan de Weener nota te onderteekenen? Dat hij niet zal verbroken worden, al vaardigt ook de groote Raad eene oorlogsverklaring uit aan Rusland? Neen, antwoorden de diplomaten en journalisten, ook des ondanks zal de vrede niet verstoord worden. Die oorlogsverklaring heeft zelfs iets geruststellends voor de vrienden van den vrede. De Turksche en de Russische troepen kunnen niet handgemeen worden, dan nadat een der beide legers den Donau zou zijn overgetrokken, en geen van beide zal zich daaraan vóór den aanstaanden lente willen wagen. De diplomatie heeft dus een half jaar vóór zich, en zij zou wel heel ongelukkig moeten zijn, om in al die maanden geene volkomen bevredigende oplossing van het hangende vraagstuk te kunnen vinden. Intusschen is het Muzelmansche fanatismus bevredigd, daar de Sultan eene daad van kracht gesteld heeft tegenover Rusland, en zoo heeft men derhalve van dien kant gedurende al dien tijd niets te vreezen. Men mag dan ook wel op het behoud van den vrede gerust zijn!

Van daag ook nog? Van daag ook nog, nu men vernomen heeft, dat de Keizer van Rusland al zijne te Olmutz en te Warschau en te Berlijn gedane koncessiën ingetrokken heeft bij het vernemen der oorlogsverklaring van Turkije? Van daag ook nog, nu men te gelijker tijd onderrigt is geworden, dat Rusland naar de Donau-vorstendommen het bevel heeft gezonden, om alle geweld met geweld te keeren, en nu men te gemoet moet zien, dat er van den kant van Azië een treffen tusschen de vijandelijke legers zal kunnen plaats hebben?

Te oordeelen naar den toon van onderscheidene bladen, welke wij van daag hebben ingezien, schijnt het dat men eindelijk tot de erkenning is gekomen, dat het groote pleit, waarbij gansch Europa betrokken kan worden en welks verwikkelingen en gevolgen niet te berekenen zijn, moeijelijk zonder bloedvergieten zal kunnen geslecht worden. Zelfs de *Indépendance Belge* begint dat in te zien! Wordt daarom het hangende pleit als zoo ernstig beschouwd? Het voorgaande ontslaat ons van de moeite om op die vraag te antwoorden. Dat toch wordt nu weer hoog en stellig verzekerd, dat, wat ook gebeure, de strijdvoering zich tusschen Rusland en Turkije bepalen en dat het overige Europa er niets mede te maken zal hebben. De verzekeringen, bijna een jaar lang door de diplomaten en journalisten gegeven, zeggen duidelijk genoeg welke waarde men aan deze hunne laatste verzekering behoort te hechten. Zij heeft even weinig grond als alle vroegere verzekeringen, en dáár kan men, naar onze overtuiging, veiliger op rekenen, dat de strijd in het Oosten alle kenteekenen vertoont van een aanbrekenden wereld-strijd. Te Konstantinopel immers ligt de sleutel der toekomst. Die dat niet begrijpt, begrijpt zelfs niet de eerste letters van het politieke Alfabet.

Het voorloopig verslag over hoofdstuk X, departement van Oorlog, is opgemaakt door de heeren Wintgens, Hoffman, Storm van 's Gravensande, van Hoëvell en de Brauw. Het is niet zeer omslagtig, maar nog al beteekenend. Heeft de *Nederlander* een kompliment gemaakt aan de memorie van toelichting, om de beschouwingen daar geleverd, en om het iniatief, dat daar, althans zijdelings, zoo luidde zulks bij het Groene blad, tot eene verhooging van uitgaven werd genomen; de Kamer is zooverre gebleven van zich met dat kompliment te vereenigen, dat zij juist in die beschouwingen en in dat zijdelingsch initiatief reden tot ontevredenheid heeft gevonden.

Algemeen was men namelijk van gevoelen, dat men later met eene suppletoire begrooting zou voor den dag komen, dewijl men thans, om zich aan het cijfer van *f* 10,400,000 te kunnen houden, verscheidene posten inkompleet had uitgetrokken. Eene begrooting moet geene fiktie, maar eene waarheid zijn. Daarop moeten voorkomen alle uitgaven, die men gedurende den loop van het begrootingsjaar noodig acht.

De meerderheid der leden was daarenboven van meening, dat nu de begrooting van Oorlog bijna 1/5 gedeelte van de Staatsuitgaven heeft bereikt, aan geene verdere verhoogingen mag worden gedacht, en dat er een einde moet worden gemaakt aan de gedurige organizatiën en reorganizatiën der verschillende wapens, en aan het gestadig toenemen der pensioenen.

Wij kunnen ons niet geheel vereenigen met dit drietal van beschuldigingen. Wij meenen met »eenige leden" dat de verhooging van het leger moet worden ingewilligd, als de noodzakelijkheid daarvan blijkt. In gewone vredesomstandigheden moeten 10 millioen gulden genoeg zijn voor ons leger. Maar beleven wij op

dit oogenblik een tijd van gevestigden vrede? Is het niet veeleer te vreezen, dat een oorlog uitbreekt, die al zeer spoedig in een algemeenen oorlog zou kunnen ontaarden? En is het nu al dan niet noodig, dat ons leger daarop voorbereid zij? Men zegt in de sektiën: 's lands verdediging moet in verhouding staan tot de finantieele krachten. Ongetwijfeld, in vredestijd namelijk. Maar als men in tijd van oorlog, of wanneer oorlog in het verschiet is, te veel op de finantiën ziet, loopt men gevaar, uit bezorgdheid voor de finantiën, deze geheel te zullen doen verloren gaan en daarbij nog onze zelfstandigheid als volk op het spel te zetten.

Er is niets dat meer kost dan een leger, dat, onvoldoende bevonden, ten tijde van oorlog moet worden opgevoerd. Dan moet alles ten naastenbij dubbel worden betaald, omdat de haast, waarmeê gehandeld wordt, geen zuinig overleg toelaat, en het tijdstip zelf alles duur maakt. Men geeft dan schatten gouds uit, zonder naar finantiën om te zien, opdat toch in allen gevalle het vaderland verdedigd zij. En men heeft dan daarenboven nog de kans te wagen, dat, bij de verslimmering der finantiën, die er op zulk een oogenblik letterlijk aan gewaagd worden en moeten worden, de organizatie van het leger toch nog onvoldoende blijft. Wij achten het daarom beter, in een toestand, als waarin thans de wereld verkeert, dat men zich bij tijds wapene. Zulks zal in 't voordeel zijn èn der finantien èn der nationale zelfstandigheid.

Uit dien hoofde zien wij met leedwezen in het rapport opgemerkt, dat er aan het materiëel van het leger wordt onttrokken, om des te meer te kunnen besteden aan de vermeerdering van het personeel. Dat is den kwaden weg bewandelen. Als de kaders van het leger goed in orde zijn, dan is het gemakkelijk en niet zeer kostbaar, om die kaders door vermeerdering van personeel, binnen korten tijd aan te vullen. Maar als het materieel ontbreekt, en dat materieel moet worden aangevuld, als een oorlog voor de deur staat, dan is dat materieel niet dan met verbazende kosten, en dan nog dikwerf slechts zeer gebrekkig te verkrijgen. Dat is schade voor de hand van alle kanten. Als er iets moet worden verminderd, dan is het onder alle opzigten verkieslijker, dat het personeel en niet het materieel van het leger wordt ingekrompen. Waar gevulde tuighuizen en goede kaders voorhanden zijn, daar is met betrekkelijk geringe kosten spoedig een leger op de been gebragt. Maar hoe kan, waar gebrek aan materieel bestaat, een leger op voet van oorlog worden gebragt, zonder buitengewone inspanning van finantieele krachten, door alles dubbel te betalen wat te krijgen is, zonder dat men daarenboven noch tijd noch gelegenheid heeft, om naauwkeurig toe te zien op de deugdelijkheid der benoodigde voorwerpen?

Het tweede in de sektiën aangevoerd bezwaar is allezins gegrond. Het wordt tijd met der daad, dat er een eind komt aan al de organizatiën en reorganizatiën, die kostbaar zijn, en te gelijkertijd aan het leger de noodige vastheid en konsistentie ontnemen. Ieder weet wat het kost als men van daag afbreekt, wat gisteren is opgebouwd, om het morgen weer op te trekken en overmorgen weer omver te werpen. Ook voor het leger is dat voortdurend veranderen schadelijk, omdat de korpsen, aan menigvuldige wisselingen onderworpen, door het gedurig veranderen op niets leeren staat maken; en juist daarom aan de organizatie van heden niet hechten, omdat zij morgen welligt weer eene andere kunnen zien opdagen.

Wat de derde beschuldiging betreft, het vermeerderen der pensioenen, men maakt daarvan, meenen wij, ten onregte een verwijt aan de regering. Zij is het eenvoudig en wij gelooven, tevens het nuttig gevolg van de bestaande wettelijke bepalingen omtrent de pensioenen.

Ten slotte vereenigen wij ons geheel met de aanmerking in § 3 aan sommige leden toegeschreven.

Zij achten het onttrekken van jongelingen, op het tijdstip hunner eerste ontwikkeling, aan de ouderlijke woning en het ouderlijke toezigt, aan de uitoefening van hun bedrijf of het aanleeren van hetgeen hun voor hunnen volgenden levensloop tot middel van bestaan moet strekken, juist in die levensjaren waarin daarvan het meeste werk behoort te worden gemaakt, en het overbrengen dier personen naar vreemde plaatsen, onder vreemde makkers, in eenen hun tot nog toe volkomen vreemden stand, op zich zelf al eene zeer ongelukkige noodzakelijkheid, zoowel voor die personen zelven en hunne familiebetrekkingen, als voor de ontwikkeling van verschillende takken van volksbestaan. Daarom meenden zij in gemoede en met ernst bij de regering te moeten aandringen, om hiertoe niet dan nadat de hoogste noodzakelijkheid gebleken was, over te gaan.

Over het XIe hoofdstuk, departement van Koloniën, hebben voorloopig verslag uitgebragt de heeren: Baud, Dirks, van Franck, van Hoëvell en Rijk.

Men heeft de regering gevraagd:

1°. Of het raadzaam is een vice-prezident van den Raad van Indië te benoemen vóór de invoering van het nieuwe reglement op het beleid der regering in Nederl. Indië.

2°. Dat de regering spoedig mogte overgaan tot het indienen van het vervolg op de verslagen over den staat der Koloniën.

3°. Of met de indiening van ontwerpen tot regeling van het Indische bestuur en muntwezen, ook zou kunnen worden voorgedragen een ontwerp tot regeling van de wijze van beheer en van verantwoording der Indische geldmiddelen.

4°. Of bij de voordragt van het verwacht wordend nieuw regerings-reglement voor de Koloniën in de West-Indiën, ook de emancipatie-quæstie der slaven daarbij zou worden opgenomen; men achtte dit om het gewigt der zaak niet raadzaam.

5° Verlangt men van de regering te vernemen, wat er bij de regering bekend is van de onlangs in sommige bladen opgenomen ongunstige berigten over de behandeling der slaven in de kolonie Suriname. In der daad, men heeft in den jongsten tijd gruwelen verhaald, die moeten doen veronderstellen, dat geen menschelijk gevoel meer heerscht bij de beschuldigde autoriteiten.

Eindelijk is bij art. 1 door enkele leden de opmerking gemaakt tegen het stelsel, om hier te lande in werkelijke dienst gedurende onbepaalden tijd, te plaatsen ambtenaren en officieren uit het Indische kader, met verlof hier aanwezig, die als zoodanig uit de Indische kas verloftraktement genieten. Indien zulks veel of in den regel plaats greep zou het zijn af te keuren. Bij uitzondering integendeel, is zulks in het belang van het land en van de koloniën.

Wij lezen in den *Echo Universel:*

»Volgens onzen korrespondent had de zending van den heer Lightenvelt ten doel den H. Stoel over te halen, om den Aartsbisschoppelijken zetel van Utrecht voor goed te verplaatsen en de Paus zou zich geneigd hebben betoond om die koncessie in te willigen onder de voorwaarde, dat Mgr. Laurent, thans te Aken, in zijn bisdom van Luxemburg zou kunnen terugkeeren.

»Wij weten thans stellig dat deze verzekering allezins juist is, en zoo de heer Lightenvelt wilde of kon spreken, dan gelooven wij dat hij haar zou bevestigen."

Tot dus verre de *Echo Universel.* Wij daarentegen meenen stellig te kunnen verzekeren, dat dit berigt onder meer dan een opzigt onjuist is, en dat de *Echo* zich vergist, als hij stellig meent te weten, dat het schrijven van zijn korrespondent allezins juist is.

De *Grondwet* heeft eene reeks van zeer belangrijke artikelen geleverd over de *Nederlandsche Handelmaatschappij*. De slotsom der tot dusverre openbaar gemaakte beschouwingen is deze, dat de *Handelmaatschappij*

1° als agent van het departement van Koloniën geen kapitaal behoeft;

2° zonder eigen kapitaal, als agent, in 1852 heeft behaald eene zuivere winst van *f* 1,348,196.94;

3° als geldschieter aan den Staat heeft gehad *f* 400,000;

4° als houder van effekten *f* 400,570.50;

5° als geldgever op sekuriteiten *f* 120,000; terwijl de maatschappij

6° *als handelsligchaam* *f* 220,570.50 heeft *verloren.*

De Handelmaatschappij is daarmede naar verdiensten uitgekleed. Wij zijn begeerig te vernemen, wat de verdedigers der maatschappij zullen hebben aan te voeren om het groote nut der geen handeldrijvende handelmaatschappij aan den dag te brengen.

In het dagblad van Caen, getiteld *l'Ordre et la Liberté*, leest men het volgende artikel, dat ten opschrift draagt:

Statistiek der Engelsche ellende.

»Onze eeuw is magtig gesteld op feiten, resultaten en cijfers; ze slaat geen geloof aan iets, zoo lang ze het niet gezien of getast heeft. Zoo het al gebeurt, dat men van deze hare voorkeur voor het positieve veel misbruik kan maken, men zal het ons echter niet ten kwade duiden, dat wij dit middel bezigen, in een proces, 'twelk voor ons eene dubbele waarde heeft, en als Katholieken en als Franschen.

Niets is zoo algemeen dan te hooren opvijzelen, de voorspoed van Engeland, en te gelijk zijne wetten, zijn genie, zijn inwendige rust, zijne godsdienstige en zedelijke deugden. Men behoeft niet lang te zoeken naar hetgeen er uit dit alles wordt afgeleid, met betrekking tot ons land.

Vooreerst, wat Engeland goeds heeft, is het verschuldigd aan zijn eerbied voor de traditiën van het verledene, traditiën welke door Frankrijk en een groot deel van Europa zijn verworpen. Die eerbied, hoe geheel materialistiesch hij ook wezen mag, 'twijl hij enkel berust op het grondbeginsel der Reformatie, is bij magte geweest om de oude instellingen in stand te houden, welke opklimmen tot den tijd van Jan zonder land, en zelfs tot van voor de regering van Alfred de Groote. Maar sla een oog op de schaduwen, welke over dat schitterend tafereel van Brittanje's magt geworpen worden door de ellende, de ondeugd, de sterfte, de ballingschap; wie is er, die na dit alles in zijn breedte en diepte te hebben gemeten, het nog waagt, benijdend op te zien naar een schittering, tot zulk een prijs gekocht.

Wij staan er voor in dat de cijfers die wij zullen aanvoeren echt zijn, wijl wij ze ontleend hebben aan een werk dat alle geloof verdient en zij afkomstig zijn uit oorspronkelijke en autentieke bronnen.

De bevolking van Engeland is sedert een eeuw *verdriedubbeld*, 't geen nergens elders in Europa heeft plaats gehad. In dat zelfde tijdsbestek is het getal der behoeftigen *achtmaal* meer toegenomen. Dien ten gevolge wordt de vermeerdering der bevolking vertegenwoordigd door *drie* en het pauperismus door *acht*. Het getal van hen die ondersteuning erlangen, klimt tot *drie millioen*, 'tgeen een *zesde gedeelte* uitmaakt der geheele bevolking, Ierland er buiten gerekend. Op deze *drie millioen*, telt men *drie maal honderd duizend*, welke bruikbaar zijn, in weerwil van de verbazende uitbreiding aan den handel, aan de zeevaart, aan de industrie en aan den landbouw gegeven.

Alleen te Londen worden *drie maal honderd zeven duizend* personen door de publieke weldadigheid ondersteund. Evenzoo was het te Rome gesteld, onder de *eerste* Cæsars, de menigte van proletairen leefde van de uitdeeling van koren en geld, volgens het getuigenis van Suetonius en Dio Cassius. Men veronderstelt dat een *gelijk* getal ongelukkigen wordt ondersteund door de korporatien (1), de kersspelen en de partikulieren, zoo dat men ten slotte op *vier* inwoners *één* arme telt te Parijs is het *een* op de *vijftien*.

Het is waar, de publieke onderstand heeft zich in dezelfde buitensporige mate ontwikkeld als de vermeerdering der ellende. De Staat, de gemeentebesturen, de partikulieren doen ongeloofelijke opofferingen ten behoeve der noodlijdende klasse. In zekere kerspelen doet de armenwet zoo goede werking dat het geheele inkomen der inwoners er door ingeslokt wordt. Wij weten niet of er zich ergens voorstanders zullen bevinden der wettelijken protestantsche liefdadigheid, die den moed nog hebben om zulk een resultaat te bewonderen; alleen merken wij op dat het socialismus niet beter zou kunnen te werk gaan, ten minste om het kapitaal in te pakken.

En zoo nu het middel nog maar geëvenredigd ware aan het kwaad, zoo het getal der behoeftigen nog maar op dezelfde hoogte bleef! doch het tegendeel is waar. De behoeftigen vermeerderen op schrikbarende wijze, in weerwil der grootste nationale inspanning, in weerwil der ondersteuningen die door honderde millioenen worden gegeven, in weerwil van de verbazende sterfte en landverhuizing.

Terwijl de armen, gelijk we zeiden, een zesde der bevolking uitmaken, tellen zij in het cijfer der algemeene sterfte voor een *derde*, ja zelfs voor een *vierde* gedeelte; een duidelijk bewijs van het volslagen onvermogen waarin men verkeert, om ze te onderhouden. Het gansche kolossale kapitaal van Engeland zou in den kolk verzinken, zonder hem te dempen; steeds wijder en wijder spart hij open, en zelfs de dood, die voor niets staat, kan hem niet toemuren, al stapelt hij zijn offers in dien poel tot bergen opeen.

Zoo zwelgt de grond van het trotsche Albion zijne armen in, en die welke hij niet inzwelgt werpt hij uit. Zijne havens bieden gedurende de laatste jaren, sedert twee jaren vooral, een schouwspel aan, dat men te vergeefs elders zoekt, namelijk dat van duizenden vrijwillige bannelingen, die aan des werelds uiterste deelen, verre van de liefelijke velden huns vaderlands dat zij nimmer zullen weder zien, een dragelijker bestaan zoeken, 'twelk de verbeelding en de hoop hun voorhoudt als elders te vinden zijnde.

Het cijfer der Engelsche landverhuizing voor 1852, klimt tot *drie maal honderd acht en zestig duizend zeven honderd en vier en zestig menschen*, dat is meer dan *duizend* landverhuizers *per dag*. Dat is meer dan het dubbel getal der Fransche Protestanten, die na de herroeping van het edikt van Nantes hun Vaderland verlieten. En om met een trek deze beklagenswaardige vermeerdering in het volle licht te stellen, Ierland heeft *drie millioen* inwoners verloren in den tijd van *tien jaren*.

Zou men nog, met dit alles voor oogen, den moed hebben, het geluk van Engeland te prijzen en te benijden?

Noch de traditionneele gehechtheid van den Sakser aan het *oude Engeland*, noch de hartstogt van den Schot voor zijne bergen, noch de teedere liefde van den Kelt voor zijn *Groen Erin*, niets is in staat, om eene maatschappelijke en godsdienstige orde verdragelijk te maken, welke men wil doen doorgaan als het ideaal van wijsheid, verstand en menschelijkheid. Wij slaan meer geloof aan die *driemaal honderd acht en zestig duizend* Engelschen, Schotten en Ierlanders, welke voor

---

(1) Gelukkig worden de inkomsten niet geheel verzwolgen door de maaltijden welke de bestuurders voor zich laten aanrigten, een aanzienlijk deel gaat echter hiermede verloren.

een groot deel aan hun geboortegrond ontscheurd worden. Maar het is genoeg slechts het cijfer van Ierland te noemen, 124,997, opdat men Engeland niet zwaarder schatte dan het werkelijk is.

Het zou een dwaling zijn te gelooven dat voor het tafereel der Britsche ellende de steden het grootste aandeel leveren. Over het algemeen is het platte land armer, onzedelijker en treft men er meer de onwettige geboorte en verstandverbijstering aan dan in de groote steden. Is het de ongehoorde voorspoed van enkelen die hier dit verval te weeg brengt, even als het vroeger was in Italie? Wij durven het niet bevestigen, maar dit is waar dat de klasse der kleine bezitters bijna geheel verdwenen is.

Wij betwisten aan Engeland niet zijn keur van staatsmannen, geleerden, soldaten, zeelieden, fabriekanten, handelaars en landbouwers, evenmin als wij aan het oude Griekenland en Italië hun oorlogshelden, hun staatslieden en hun groote burgers ontzeggen; maar zoo wij een blik werpen in het diep dier, voor het oppervlakkige oog zoo glansrijke Staten, dan vragen wij of de doodarme Engelschen minder te beklagen zijn dan de proletairen en slaven van Rome en Athene? De drie *millioen* armen van Groot Brittanje, hebben zij meer reden om zich te verheffen op de rijkdommen en de magt van hun vaderland? Zijn zij niet de ellendigste, de diepst vervallen menschen, en als de slaven der oudheid, eer *dingen dan personen*, zonder een lompen zelfs bezittende om zich te dekken, en of opgesloten in de werkhuizen, of gevangen in het verblijf hunner armoede?

Toen vroeger midden in het Forum een wijde kolk zich opende, werd er een held gevonden om dien te dempen, door er zich in te storten. Engeland bezit geen Curtius; neergebogen voor het *gouden kalf*, heeft het slechts *menschelijke* deugden, en 't had behoefte aan *goddelijke*, want deze alleen zijn in staat om den afgrond te trotseeren, en ten minste het afgrijzen er voor te matigen. Het is geen raadsel waarom de geest van toewijding en opoffering van Engeland geweken is, en evenmin is het een raadsel op welke voorwaarde het de ware liefde weder kan veroveren, om den immer wassenden stroom van ellende te stuiten.

Bij de centrale cholera-kommissie zijn op 16 en 17 Okt. aangegeven 16 personen, waarvan in het hospitaal zijn opgenomen 5, overleden 12, in het hospitaal 1, geene uitgegaan, blijven aldaar nog 26 personen in behandeling.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn aangegeven op 16 Oktober: 4 cholera-lijders, 1 hersteld en 3 overledenen.

Z. M. heeft 1° benoemd tot burgem. der gem. Marum Jhr E. de Wendt Alberda van Ekenstein; 2° met zijne goedkeuring bekrachtigd de benoeming van N. A. C. Slotemaker burg. van Molenaarsgraaf, tot sekr. dier gemeente; 3° benoemd tot ontv. der dir. bel. in- en uitg. regten en acc. te Doetinchem (Stad en Ambt), Zeddam en Zelhem, op den voet van één vereenigd kantoor, Jhr. P. A van Haeften; te Noordwijk c. a., G. F. baron van Asbeck; tot ontv. der dir. bel. en acc.: te Oudshoorn c. a., P. A. de Bordés; te Rauwerd, A. L. van der Niepoort; te IJzendoorn, H. F. van de Poll; te Woudenberg c. a., G. L. Wijnen; te Westervoort, D. H. W. Leijendecker.

De Minister van Justitie heeft den 6 dezer aan de procureurs-generaal de navolgende cirkulaire uitgevaardigd: „In verband met de cirkulaire van het departement van Justitie van den 23 Oktober 1852, N°. 14, heb ik de eer U. WEd. Gest. te verzoeken, de heeren officieren van Justitie binnen uwe provincie uit te noodigen, om ten aanzien der vonnissen, *bij verstek in jagtzaken gewezen*, aan Zr. Mgr. Commissarissen in de provincien kennis te geven, niet alleen van alle die gevallen, waarin, na ten uitvoerlegging, het bij verstek gewezen vonnis door een gedaan verzet is komen te vervallen, maar ook van die, waarin het bij verstek gewezen vonnis is ten uitvoer gelegd, zonder daarop, binnen den wettelijken termijn, gevolgd verzet." (*W. v. h. Regt.*)

Bij cirkulaire van 6 dezer heeft de minister van Justitie aan de heeren prokureurs-generaal bij de prov. geregtshoven de navolgende aanschrijving doen toekomen:

„Ik heb de eer ter kennisse van U WelEd. Gestr. te brengen, met verzoek van mededeeling aan HH. Officiers van Justitie binnen uwe provincie; dat de minister van Finantien in gemeen overleg met dien van Binnenl. Zaken, bij resolutie van 26 Sept. ll. n° 115, afdeeling registratie, heeft goedgevonden en verstaan, de direkteurs der registratie en domeinen te kennen te geven, dat de wegens overtreding op het stuk der plaats-belastingen bij vonnis opgelegde boete en kosten in den zin van art. 16 der wet van 16 Junij 1852, moeten geacht worden, voort te vloeijen uit overtredingen van finantiele wetten voor welker uitvoering en handhaving bijzondere ambtenaren, namelijk de plaats-ontvangers, zijn aangesteld.

Dat, gevolgelijk, de ontvangers der registratie zich, naar aanleiding van dat wets-artikel, van de ten uitvoerlegging der bedoelde vonnissen moeten onthouden en de extrakt-vonnissen, welke reeds aan hen mogten zijn uitgereikt, aan de autoriteiten van welke zij die ontvingen, moeten terugzenden, met te kennen geving, dat de executie dier veroordeelingen voortdurend, even als vroeger tot de attributen der plaats-ontvangers behoort." (*Gemeentestem*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag, 17 Oktober.

Ten 12½ ure werd de bijeenkomst aangevangen. De Voorzitter gaf te kennen, dat de zitting, tegen heden aan de orde gesteld, uithoofde van het gering getal aanwezige leden, geen voortgang kon hebben. Hij liet door den griffier de namen der afwezige leden voorlezen.

Daarop zeide de voorzitter, dat, na den afloop van het onderzoek der aanhangige ontwerpen van wet in de afdeelingen, de Kamer gemeend heeft, in afwachting van de beantwoording van de verslagen door de Regering, hare werkzaamheden voor eenigen tijd te kunnen schorsen. Inmiddels heeft de Regering zich verpligt geoordeeld, om, ingevolge art. 2 der wet van 18 Junij 1845, binnen 30 dagen aan de Staten-Generaal te moeten aanbieden een ontwerp van wet tot bekrachtiging van de den 15den September ll. bij Koninklijk besluit genomen maatregelen, tot aanmoediging van den invoer van granen en andere levensmiddelen.

De voorzitter zou het niet noodig geacht hebben, om tot de aanbieding van dat ontwerp de vergadering bijeen te roepen, doch heeft aan den anderen kant met het oog op het reglement van orde van de indiening van dat ontwerp ten behoorlijken tijde op wettige wijs willen doen blijken. Er wordt alzoo aan de aanwezige leden mededeeling gedaan, dat ingekomen zijn 3 wets-ontwerpen, vergezeld van memorien tot toelichting, als: 1°. het bovengemelde tot aanmoediging van den invoer van granen en levensmiddelen; 2°. tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de gevangenen voor 1854; en 3°. tot regeling der begrooting van het pensioenfonds voor 1854.

Wijders brengt de voorzitter eenige ingekomen stukken en adressen ter tafel. Daaronder treft men voornamelijk aan eene missive van den heer van Heiden Reinestein, die kennis geeft, dat hij, herbenoemd als kantonregter te Assen, zich verpligt rekent, zich, ingevolge art. 91 der grondwet, aan eene herkiezing te onderwerpen. Hij verzoekt dat zijn besluit aan de Kamer worde medegedeeld en daarvan kennis gegeven aan den minister van binnenl. zaken, ten einde die herkiezing kunne plaats hebben. Daar de Kamer niet voltallig was, zoo is er geen gevolg aan die missive kunnen worden gegeven. Daarna werd de bijeenkomst gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Oktober. Reeds heeft de *Patrie* het door den *Constitutionnel* verbreidde gerugt tegengesproken, dat er te Toulon last zou gegeven zijn tot het gereed maken van zes fregatten om troepen over te brengen naar de Dardanellen, en thans verklaart ook de *Moniteur* dat dit berigt van allen grond ontbloot is.

— Er wordt verzekerd — en naar het schijnt uit een goeden bron — dat de Keizer van Rusland, zoodra de Turksche oorlogsverklaring hem ter oore kwam, al de concessiën heeft terug genomen, die hij zoo te Olmuts als te Warschau bereid was te geven. Aan vorst Gortschakoff is bevel gezonden, de vijandige houding van Turkije krachtdadig te beantwoorden; wijl het vergevorderde jaargetijde ongunstig is voor het openen van den krijg langs de Donau oevers, verwacht men dat de aanval zal beginnen van de Aziatische grenzen.

— Onder de vreemde vertegenwoordigers die te Compiègne genoodigd zijn, merkt men ook op den heer Firmin Rogier, Belgisch gezant aan het Fransche Hof. De uitnoodiging is voor 8 dagen.

— Er zal in de kerk Notre-Dame een standbeeld worden opgerigt ter eere van Mgr. August Denis Affre, welke den 25 Junij 1848 als een slagtoffer zijner vaderlandsliefde is gevallen. De algemeene raad van het departement van Aveyron heeft insgelijks besloten, om een standbeeld voor dien eerbiedwaardigen kerkvoogd op te rigten in de stad St. Rome de-Tarn, en daartoe eene som van 6000 franks goedgekeurd.

— Z. Em. de Kardinaal Wiseman is te Parijs aangekomen.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Oktober. Lord Aberdeen heeft de fabrikanten en kooplieden van Sheffield, die aan hem eene petitie ten gunste eener vredelievende oplossing van de Oostersche quæstie, gerigt hebben, schriftelijk voor dit blijk van vertrouwen bedankt, en de verzekering gegeven, dat de regering alles zal aanwenden, om in weerwil der nieuwe moeijelijkheden, aan den staat van zaken, door een met de eer van het land bestaanbaren vrede een einde te maken.

— In een der zittingen van het te Edinburg gehouden vredeskongres heeft de heer Bell, sprekende over de Oostersche quæstie, onder anderen ook uitgeroepen dat, wanneer men hem kon bewijzen, dat een oorlog tegen de Russen, dezelfde goedkeuring van boven had, als de oorlog der Israëlieten tegen de Amalekieten, hij zelf mede ten strijd zou optrekken. Overigens geloofde hij niet dat de oorlogen der Israëlieten tot maatstaf konden dienen; anders moest ook de veelwijverij geoorloofd zijn, op grond dat Koning David twee vrouwen had.

— In de *Times* leest men het volgende:

„Het besluit van den Turkschen rijksraad is zonder tijdverlies uitgevoerd. Den 9den dezer ontving de vorst Gortschakoff, de opperbevelhebber der Russische troepen in de Donau vorstendommen, eene formele sommatie van den Turkschen opperbevelhebber Omer-Pacha, om des Sultans grondgebied te ontruimen; doch tevens is hem te kennen gegeven dat, ingeval hij instruktien uit St. Petersburg noodig had, een verder uitstel van vijftien dagen zou worden verleend, alvorens de vijandelijkheden aan te vangen. Dit zou den aanvang der krijgsbedrijven tot na den 24sten dezer verschuiven; en indien het berigt is, dat Omer-Pacha in last heeft zelfs dan nog den Donau niet over te trekken, kan de oorlog bezwaarlijk zulk een voorkomen aannemen, dat hij de vredes-onderhandelingen belemmert. Het is evenwel waarschijnlijk dat het oorlogzuchtige besluit der Turksche regering de zaken spoediger tot eenige bepaalde uitkomst zal brengen, en deze uitkomst kan, naar men nog mag hopen, van vreedzamen aard zijn. Nu nog is het waarschijnlijk dat men het uitbreken van den oorlog zal kunnen verhoeden. Den 7den dezer lagen de Engelsche en de Fransche vloot nog ten anker in de baai van Bezika, met uitzondering der stoomschepen die op verzoek des Divans naar Konstantinopel zijn afgezonden."

Met de *Tay* zijn berigten ontvangen uit Rio-Janeiro, 14 Sept. De diplomaten sir C. Hotham, mr. Ouseley en de ridder Saint-George zijn onverrigter zake met de *Tay* teruggekomen. Van Urquiza, die zich in het binnenland teruggetrokken heeft, weet men niets. De regering van Buenos-Ayres heeft tegen het verdrag, dat Urquiza met de gezanten van Engeland, Frankrijk en Amerika gesloten had betreffende den afstand van het eiland Martin Garzia, als waarborg voor de vrije scheepvaart op de Perana, een plegtig protest uitgevaardigd. Het Braziliaansche ministerie is afgetreden en heeft voor een ministerie Parana plaats gemaakt. Men verwachtte evenwel geene verandering in het stelsel van bestuur. De handelsberigten uit Brazilië luiden gunstig.

De *Fay* brengt ook berigten uit Lissebon tot den 10 dezer mede. Alle schepen, uit Liverpool, Londen en Southampton komende, zijn aan een quarantaine van 3 dagen onderworpen. Een koninklijk besluit is verschenen, waarbij eene te Parijs geslotene leening van 12 millioen franks nitgegeven tegen den koers van 80 en 6 pCt. renderend, bekrachtigd wordt. De regering moet kapitaal en interest binnen 20 jaren aflossen.

— Het te Honkong uitkomend Engelsch dagblad, de *China mail* van den 11den Augustus jl., behelst een uitvoerig berigt omtrent den togt van het Noord-Amerikaansche eskader naar Japan. Volgens hetzelve hebben de Japansche overheden den brief van den president der Vereenigde Staten met beleefdheid ontvangen, en is de Noord-Amerikaansche vlootvoogd Perry terstond daarop met zijn eskader weder vertrokken, na aan de Japansche overheden berigt te hebben, dat hij over eenige maanden zou terugkeeren om een antwoord op dien brief te ontvangen.

Aan de *Times* wordt uit Hongkong onder dagteekening van den 23sten Augustus het volgende geschreven: „De heer Perrij is den 7 Julij met twee oorlogschepen naar Jeddo gestevend en den 17 teruggekomen. Het is hem gelukt een onderhoud te hebben met twee Japansche rijksgrooten; hij heeft hun zijne geloofsbrieven en den brief van den President der Vereenigde Staten plegtig overhandigd; doch daar de aangelegenheid door den Keizer en de staatsministers moest worden overwogen, werd afgesproken dat het antwoord op den brief van den Prezident in het aanstaande voorjaar zou worden afgehaald. Of dit in het plan der expeditie lag, is de vraag; maar welligt zal de heer Perry, wanneer hij weder aan de Japansche kust komt, dezelve met eenige nieuwe forten versterkt vinden. Het onderhoud tusschen hem en de afgevaardigden van het Japansche gouvernement werd in de Nederlandsche taal gehouden."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Oktober. Alle Duitsche officieren, die met toestemming hunner gouvernementen in dienst zijn van het Turksche leger ten einde het op den voet der Europeesche taktiek te brengen worden terug geroepen.

— Alhier is het gerucht in omloop dat het gouvernement voornemens is eene nieuwe leening te sluiten, echter niet dan tegen het einde van den winter, bijaldien onvoorziene omstandigheden geen wijziging aanbrengen.

BERLIJN, 15 Okt. Een nieuw konflikt is te Koppenhagen tusschen de regering en de Kamer op het uitbarsten. De nieuwe Grondwet voor Denemarken is voorgesteld en besproken, doch de meeste redenaars hebben zich nadrukkelijk tegen de afschaffing der bestaande Grondwet verklaard, zoolang de regering het onderwerp eener staatsregeling voor geheel het rijk niet aan het *Folksthing* hebbe onderworpen. De regering heeft zich tegenover die manifestatie zeer terughoudend getoond en besloten niet toe te geven. Na eene korte beraadslaging heeft het *Folksthing* met groote meerderheid van stemmen besloten, het Grondwets ontwerp der regering ter

zijde te leggen, en de Grondwet van het Koningrijk Denemarken, derhalve de tot dus verre in werking zijnde Grondwet van 5 Junij 1849, tot grondslag der beraadslagingen te kiezen.

KEULEN, 16 Oktober. Uit Weenen wordt gemeld, dat vorst Gortschakoff een weigerend antwoord heeft toegezonden aan Omer-Pacha, verklarende dat het niet aan hem stond om te beslissen of de Donau-vorstendommen op aandrang van Turkije moesten worden ontruimd.

Evenwel schijnen de vijandelijkheden niet dadelijk te zullen beginnen en de opperbevelhebber der Russische legers maakt gebruik van het uitstel door Omer-Pacha gegeven, ten einde vorst Gortschakoff instruktien van Petersburg zou kunnen afwachten.

BELGIE.

BRUSSEL, 17 Oktober. Heden is van Antwerpen naar Rotterdam vertrokken de baron d'André, Fransch gezant te 's Hage.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 Oktober.

GETROUWD (15 Okt.): D. Ebink, wed. met C. J. de Haan.

BEVALLEN (15 Okt.): B. Kogel, geb. van der Ham, Z. — (16 Okt.): S. Broens, geb. Bulk, Z. - E. M. A. von der Möhlen, geb. Mähler, D.

OVERLEDEN (15 Okt.): J. Benten, 42 j. - C. Fiedeldij, wed. F. A. Buss, 42 j.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		17 OKT. 4½ u. gebl	18 OKT. 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61 5/16	61	a	61¼	61⅛
Dito Dito	3 »	74 1/16	73⅞	»		
Dito Dito	4 »	93 1/16	92⅞	»	93	
O. I. Leening 1844	4 »	93⅛		»		
Amortis. Syndic.	3½ »			»		
Handel-Maatschappij	4½ »			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	» »			»		
Aand. Holl. S. M.	»			»		
Obligatien	» »			»		
Belgie, Obligatien 1844	» »			»		
Cert. bij de Belg. Bank	2½ »			»		
Dito bij Rotsch. en Volksv	» »			»		
Frankrijk, Obligatien	3 »			»		
Spanje Nieuwe	1 »	21 9/16	21½	»	21 9/16	
Dito	3 »			»		
Dito Binnenl. à 6/m.	» »	41	40¾	»	40 13/16	
Coup. Bewijzen		5 5/16		»		
Amortisable Schuld	»			»		
Portugal te Londen	5 »	37 13/16	37⅝	»	37 11/16	
Dito uitgestelde	»			»		
Rusl. bij Hope 1798 en 1816	5 »	106	105¾	»	105⅞	
Dito Dito 1828 en 1829	» »		96	»		
Cert. bij d°. 1831 en 1833	» »	96¾		»		
Dito	4½ »	95¾		»		
Dito bij Hope	4 »	90	89⅛	»		
Dito bij Stieglitz en C°.	» »	89		»		
Dito bij id. 5de Serie	4 »	88⅞		»		
Cert. te Hamburg	5 »			»		
Inschrijving in Assignat.	6 »			»		
Cert. van dito	» »			»		
Polen, Certifikaten	4 »	83¼		»		
Dito Aand. à fl. 500				»		
Dito met Lot. » 300			4 5/16	»		
Amerika, Bank-Actiën				»		
Pruissen, Aand. met Lot, R. 50 ƒ			77 1/16	»	77⅛	
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	77½		»		
Dito 1852	» »		39½	»	39⅝	
Dito 1847	2½ »	39⅞	39½	»	39 11/16	
Dito 1851	2½ »	39⅞	90	»	90⅛	90
Dito 1849	5 »	91¼		»		
Ween. Bank bij Goll en C°.	» »			»		
Dito	4 »			»		
Letter B	5 »	91¼	90	»	90¾	90
Aand. met Loting fl. 500	ƒ			»		
Nieuwe dito » 250				»		
Napels, Cert. Lam. en Bouwer	5 pCt.	97		»		
Brazilie te Londen 1824	5 »			»		
Dito Leening 1843	5 »			»		
Peru	4½ »	71	70¾	»	71	
Mexico Nieuwe	3 »	23 3/16		»		
Venezuela à £ 100	3½ »	33¾		»		
Grenada à £ 100	2 »	20½		»		
Dito Uitgestelde		8¼	8¼	»	8½	
Ecuador à £ 100	»	4⅛	4	»	4⅛	

Mexiko onbepaalde 22⅞, 15/16.

Bij tragen handel in meest alle genoteerde fondsen was de stemming zoo in Binnenl. als Buitenl. zeer flaauw.

Koersen van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 3 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. ƒ 56⅛	Livorno	2/m.	ƒ 39
»	zigt » 56 3/16	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m. » 55⅞	Petersburg	»	» 1.86
»	½/m. » 55¾	Weenen	6/w.	» 31¼
Madrid	3/m. » 244	Augsburg	»	» 35⅜
Cadix	» » 244	Frankfort	»	» 98⅞
Seville	» » 241	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	» » 242	»	zigt	» 35⅛
Lissabon	» » 41½	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	» » 41½	»	zigt	» 11,77½
Genua	2/m. » 46	Rotterdam	»	» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Okt. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840, 1842 4½ pc. 95⅛; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21 1/16; Binnenl. 3 pc. 40¾; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. —.

PARIJS, 17 Okt. Rome Leening 1850 93¾.

LONDEN, 17 Okt. Consols 91⅝; Mexiko 23⅞; Spanje 1 pc. 21⅞.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	ƒ 26,25	a 30	Pruissische	ƒ	34¾	a —
Napelsche	- 25,10	,, —	Spaansche	-	—,—	,, —
Div. in £St.	- 11,75	,, —	Hamb. Russ.	-	37	,, —
Eng. Russen	- 12,—	,, —	Russ. in Z. R.	-	37⅛	,, —
Fransche	- 56	,, —	,, Pap. ,,	-	—	,, —
Belgische	- 56⅛	,, —	Pools. in Fl.		28	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à ƒ 10 per Stuk	ƒ	9,80	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	»	5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	»	11,75	»	11,85
» Pistolen	»	9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	»	9,40	»	9,50

Baren Goud en Specien a ƒ 1444,60 per Ned. ℔ fijn 11 a 11½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	ƒ	2,55	à	2,60
Stukken van 5 Francs	»	2,35	»	2,37
Brabandsche Kroonen	»	2,65	»	2,70
Fransche	»	2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	»	1,74	»	1,77
Zilver 1000 à 980	ƒ	—,—	a	—,—
» 900 » 700	»	104,50	»	105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 17 Okt. Tarwe. Jarige Puike Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. ƒ 435, 480; middelsoort ƒ 390 ƒ 405; geringe ƒ 345, 368; N. Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. ƒ 435, 480; Blaauwe dito ƒ 360, 368; Zomer dito ƒ 360, 368. — 156/2 ℔ witb. Poolsche ƒ 490; 160/2 ℔ Petersburger Kubanka ƒ 400. — In Veiling: 18 Last 150/2 ℔ geringe Odessa ƒ 340, 341, 342, ƒ 345. — Rogge. Jarige Zeeuwsche en Vlaams. ƒ 270, 300; dito Noordbrabandsche ƒ 262, 270; N. Zeeuwsche en Vlaamsche ƒ 315, 323; N. Noordbrabandsche ƒ 293, 308. — 142, 143/2 ℔ Archangel ƒ 270, 273, ƒ 276; 140/2 ℔ nieuwe dito bij partij ƒ 263; 145/2 ℔ Eupatoria ƒ 290, 293; 148/2 ℔ Kaukasus ƒ 300. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche Winter ƒ 222, 234; n. dito dito Zomer ƒ 216, 222. — Haver. Zeeuws. en Polder Korte ƒ 108, 129; dito en dito Voeder ƒ 99, 114. — Boekweit. Noord-brabandsche op 140/2 ℔ ƒ 233, 234, 235, 236, ƒ 237; Vlaamsche ƒ 235. — Boonen. Zeeuws. Paarden ƒ 225, ƒ 240; Duiven ƒ 270, 285; Walchersche Witte ƒ 450, 480; Zeeuwsche dito ƒ 360, 420; N. Walchersche Bruine ƒ 420, ƒ 480; N. Zeeuwsche Bruine ƒ 360, 450. — Erwten. Nieuwe Walchersche Blaauwe ƒ 375, 405; Dito Zeeuwsche ordinaire ƒ 345, 390; dito dito groote ƒ 405, 435; dito dito Witte ƒ 330, 375; dito dito Graauwe ƒ 383, 405; dito Geldersche dito ƒ 450, 510. — Koolzaad. Verkocht: Zeeuwsch Zakgoed 64½ £; mooi Flakkeesch dito 64¾ £, puik Zomerzaad 59 £. — Slag-Lijnzaad. Verkocht: 115 ℔ Taganrok ƒ 330. — Kanariezaad. Verkocht van ƒ 10 tot ƒ 10,75. — Nieuw Inlandsch Hennipzaad a ƒ 215. — Bruin Mosterdzaad, nieuw ƒ 18½, 19½, Geel dito dito ƒ 13, 16 per Mud. — Raapkoeken ƒ 80, 83. Lijnkoeken ƒ 115, ƒ 120 pr. 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 162/2 ℔ nieuwe Hoogl. Kleefsche ƒ 495; 156/2 ℔ Rostocker ƒ 465; 160/2 ℔ Petersburger Kubanka ƒ 410; 157/2 ℔ witbonte Poolsche ƒ 490. — Rogge. 144/2 ℔ Eupatoria ƒ 285; 143/2 ℔ Galatz ƒ 270; 141/2 nieuwe Archangel bij partij ƒ 265. — Gerst. 130/2 ℔ Koersche ƒ 270. — Boekweit. Nieuwe Rijn op 140/2 ℔ ƒ 230. — Koolzaad. Vlaamsch gestort 65 £; Zomerzaad 61 £.

SCHIEDAM, 17 Okt. Moutwijn ƒ 21,75; Jenever ƒ 25,75; Amst. Proef ƒ 27,00, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

ANTWERPEN, 17 Okt. *Koffij*. Loome markt zonder eenige prijsverandering. De handel bepaalt zich tot het benoodigde voor konsumptie.

Graanmarkt. Zonder eenige verandering.

Rijst. Gedaan ongeveer 600 zak gepelde Arracan op Nov.

Suiker. Ruwe. Wij hebben den verkoop te melden van 575 kanassers Java, pr. *Philotaxe*; 630 id. id. pr. *Rica*; 1600 kist Havana, pr. *Maria*; 749 zak Fernambuck, pr. *Asia*.

Tabak. Verkocht 40 vat Kentucky.

BORDEAUX, 13 Okt. *Voorloop*. 3/6 blijft op 180 franks in voorraad.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Okt. H. G. Eefting, Jeantine, Suriname. - H. Zeven, Elisabeth, Ibrail a. - A. H. Dijkhuis, Christina Jacquelina, Odessa - H. P. Bazewinkel Munnendam, Anna Maria, id. — Gisteren nog: G. F. Wiegmink, Henriette Maria, Banjoewangie, l. v. Mauritius. - T. Meyer, Activo, Havana. - J. H. de Boer, Jonkvrouw Geertrui, Odessa.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. J. A. de Boer, van Odessa in Texel binnen, rapporteert den 7den September bij kaap St. Vincent gepraaid te hebben, het schip de Hoop, kapt. Schut, v. Livorno n. Lond. Den 6den September op 4° N. Br. 23° W. L. China, kapt. Appel, van Liverpool naar Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Oktober in lading naar:

Keulen A. Muske, Geertruid.
Duisburg C. Scholten, Hoffnung.
Urdingen & Ruhort B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Manheim T. Captein, Minerva.

AMSTERDAM, 18 Okt. vertrokken:

Mainz J. Leijdekker, Mainz N°. 7.

Rijnhoogte ARNHEM 17 Okt. 1 el 56 duim.
KEULEN 16 „ 7 vt. 5 „

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 17 Oktober, in het O. Z. Heeren Logement

N° 1. Een Huis, Tuin en Erve, Heerengracht, X ... waarachter Stalling en Erve, Reguliersdwarsstraat, X 318 ... ƒ 49800, ƒ 200, Opgehouden.

2. Een Huis, Tuin en Erve, Heerengracht, SS 253; ƒ 14... ƒ 3000, A. Craandijk.

3. Een Huis en Erve, Kalverstraat, D 28; ƒ 14900, ... J. Min e.

4. Een Huis en Erf, Keizersgracht, Y 173; ƒ 6400, ... van Maarschalkerwaart.

5. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, SS 382; ƒ ... ƒ 600, J. Feije.

6. Een Huis en Erve, Spiegelgracht, CC 439; ƒ 377... J. F. Schutte

7. Een Huis en Erf, Damrak, H 112; ƒ 7550, ... J. W. Mijnssen.

8. De Boeren-Hofstede *Kent uw zelven*, in Groot Duivendrecht, groot b. 14.1990; ƒ 9500.
9. Twee Kampen Wei- en Hooiland, Venser-Polder, over Perc. N°. 8 groot b. 1.8220; ƒ 1100.
} ƒ 10600, J. van ...

10. Negen Kampen dito, aan den Amstel, in den Groot-Duivendrechtschen Polder, groot b. 11.3890; ƒ 8300, ƒ 700.
11. Elf Kampen dito, in Groot-Duivendrecht, groot b. 13.7245; ƒ 7450.
} ƒ 16450, ƒ ... Denzelfden.

12. Een Huis en Erve, Utrechtsche Dwarsstraat, Z ... ƒ 1800, P. D. Lusink, Jr.

13. De Opstallen der Gebouwen en Getimmerten, ... Amotie), op den Kadijk en op het Plein, N° 2923 à ... 4687; ƒ 1800, ƒ 125, G. Moelo.

ADVERTENTIEN.

Het Platte Land van het Kiesdistrikt Haarlem

Tot vermijding van eene altijd schadelijke versnippering, vereenige men zijne stem op

Mr. **H. A. A. VAN BERKEL**,

welke door zeer vele Kiesgeregtigden zal worden gesteund.

(3...)

Eendragt maakt magt

Kiezers! vereenigt uwe stem op

Mr. **H. A. A. VAN BERKEL**.

(3373) *Eenige Kiesgeregtigden.*

Schumacher's Poetspoeder, maakt blinkend Keukens en glinsterende Wapens; het is zachter en fijner dan ander Poetsgoed en neemt veel spoediger roest en vuil van de metalen. Voor het schoonmaken van Spiegels, Lampglazen, Oliestellen en ander Glaswerk is het zonder weerga.

Wij moeten ... opmerkzaam maken, ... ook van dit artikel al weder een nagemaakt soort bestaat; het is kennelijk aan het etiquet, dat eene slechte namaking in *steendruk* is, van het *letterdruk* etiquet der echte, de kwaliteit is zanderig en maakt krassen op het metaal. Onze Vrienden en Afnemers in de Provinciën waarschuwen wij tegen de bekende namakers op hun hoede te zijn en *voor eenen eerlijken naam als Depôthouder te waken*. Wij zullen op middelen bedacht zijn, waardoor men deze kruipende bedriegerijen duidelijk aan het publiek kenbaar maken kan.

De zuinig, zindelijk, helder brandende **PATENT WASKAARS** hebben wij in alle grootten, voor Kandelaars en Kroonen, Blakers en Lantaarns, Rijtuigen en Kerken.

Warme Berlijnsche **VILTPANTOFFELS**, met lederen en vilten Zolen, voor Mannen, Vrouwen en Kinderen, in alle kleuren en grootten.

De door Duitsche en Nederlandsche Geneesheeren aanbevolen **CHEMISCHE HAARZOLEN** voor de gezondheid; ze worden in de Kousen gedragen en kosten 25 en 40 Cents het paar.

Amerikaansche en Saksische **OVERSCHOENEN**, de soliedste en beste soorten voor voordeelige prijzen.

Puike kwaliteit, lekkere Chineesche **GEMBER** in originele Verpakking, ongeopende Potten en Kisten, de Pot voor 4 Gulden.

Fijne **SPEELKAARTEN**, DOMINO en SCHAAKSPELEN, GEZELSCHAPSPELEN.

Eene Collectie bijzonder voordeelige **PENDULES**.

VERKOOPHUIS. (337...)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.